

לשכת המנהל
טל. 03.9774617
פקס. 03.9774599
shaleval@mot.gov.il

סימוכין: 43612311
ג' בטבת, התשע"ב
29 דצמבר 2011

תחום בטיחות טיסה

לכבוד: רשימת תפוצה

הנדון: התייחסות רת"א לדו"ח 11-35- תאונה קטלנית

1. רקע:

א. גולש בגלשן אווירי קפץ באתר מבוא חמה כאשר רתמתו אינה מחוברת לגלשן (לא ביצע בד"ח טרום

CAA רתאונ

סימוכין: 43612311
ג' בטבת, התשע"ב
29 דצמבר 2011

לשכת המנהל
טל. 03.9774617
פקס. 03.9774599
shaleval@mot.gov.il

תחום בטיחות טיסה

לכבוד: רשימת תפוצה

הנדון: התייחסות רת"א לדו"ח 11-35- תאונה קטלנית

1. רקע:

- א. גולש בגלשן אווירי קפץ באתר מבוא חמה כאשר רתמתו אינה מחוברת לגלשן (לא ביצע בד"ח טרום המראה).
- ב. בסמוך לקפיצה הגולש נפל אל הקרקע ומותו נקבע בשטח.
- ג. הטייס לא חידש את רישיונו באגודה ולכן בעת התאונה גלש ללא רישיון.
- ד. הסדרת העל של מגזר הגלישה והרחיפה בתעופה הספורטיבית נעשתה בפרק ה' בחוק הטייס החדש ורת"א כבר התייחסה בדו"ח 10-93 להסדרה שתבוצע במסגרת התקנות החדשות.
- ה. הדו"ח פורסם ללא כל בדיקה מול רת"א או בקשה להגשת מסמכים מטעמה, דבר שהיה ראוי שיעשה בודאי בחקירת תאונה קטלנית (הערה חוזרת).

2. התייחסות לעובדות:

ראה נספח א'.

3. התייחסות למסקנות:

- א. מסקנה 3.11- המסקנה מתעלמת מאישור סע"מ האגודה שבוצע לא מכבר והיה צריך להיות ידוע לצוות החקירה. בימים אלה מתבצע הפיקוח הראשון של רת"א על האגודה במתכונת החדשה. במקרה התאונה לא ברור הקשר שנעשה בדו"ח לסע"מ האגודה שכן הגולש כלל לא היה חבר בה בעת התאונה.
- ב. מסקנה 3.12- המסקנה מתעלמת מההסדרים שנקבעו בחוק הטייס- התשע"א-2011, פרק ה'. כמו כן מכוונתה של רת"א, שפורסמה במסגרת התייחסות רת"א לדו"ח 10-93, להגדיר הסדרים נוספים במסגרת התקנות החדשות.

- ה. (המראה).
ב. בסמוך לקפיצה הגולש נפל אל הקרקע ומותו נקבע בשטח.
ג. הטייס לא חידש את רישונו באגודה ולכן בעת התאונה גלש ללא רישיון.
ד. הסדרת העל של מגזר הגלישה והרחיפה בתעופה הספורטיבית נעשתה בפרק ה' בחוק הטייס החדש ורת"א כבר התייחסה בדו"ח 93-10 להסדרה שתבוצע במסגרת התקנות החדשות.
ה. הדו"ח פורסם ללא כל בדיקה מול רת"א או בקשה להגשת מסמכים מטעמה, דבר שהיה ראוי שיעשה בודאי בחקירת תאונה קטלנית (הערה חוזרת).

2. התייחסות לעובדות:

ראה נספח א'.

3. התייחסות למסקנות:

- א. מסקנה 3.11- המסקנה מתעלמת מאישור סע"מ האגודה שבוצע לא מכבר והיה צריך להיות ידוע לצוות החקירה. בימים אלה מתבצע הפיקוח הראשון של רת"א על האגודה במתכונת החדשה. במקרה התאונה לא ברור הקשר שנעשה בדו"ח לסע"מ האגודה שכן הגולש כלל לא היה חבר בה בעת התאונה.
ב. מסקנה 3.12- המסקנה מתעלמת מההסדרים שנקבעו בחוק הטייס- התשע"א-2011, פרק ה'. כמו כן מכוונתה של רת"א, שפורסמה במסגרת התייחסות רת"א לדו"ח 93-10, להגדיר הסדרים נוספים במסגרת התקנות החדשות.

4. התייחסות מנהל רת"א להמלצות:

- א. **המלצה 1-** "לדרוש מאגודת הגלישה האווירית להעמיד עותק מעודכן של טיוטת הסע"מ, לבחון את הטיוטה ולאשר בהתאם סע"מ מקצועי ומחייב, הכולל הגדרות ברורות ומפורטות לגבי ההדרכה הנדרשת".
ב. **המלצה 2-** "לדון בתקנות ובנהלים התקפים, עדיין, בכל הקשור לפעילות בתי הספר לגלישה אווירית ומתן הרישיונות מהאגודה - להגדיר נהלים מחייבים, עד להסדרת התעופה הספורטיבית".

שתי ההמלצות אינן מתקבלות.

נימוקי ההחלטה:

הדו"ח במסקנה 3.11 מתעלם מכך שרת"א הפסיקה את לימוד הגלישה על ידי גורמים שונים ואישרה בית ספר לגלישה בעל רישיון מפעיל כנדרש. במסגרת זו הוגש ואושר סע"מ כמקובל. הדו"ח וההמלצות שוגים בהבחנה בין תחומי האחריות והסמכות של רת"א, של אגודת הגלישה ושל בתי הספר לגלישה - זאת על פי המתחייב מהסדרי הדין הקיימים. רת"א מנפיקה רישיונות מפעיל והאגודה מנפיקה רישיונות לגולשים. האגודה אינה מאשרת את בתי הספר. היא מאגדת מרחפים שלמדו בבתי ספר מאושרים- בוחנת אותם עם סיום לימודיהם ומעניקה להם רישיונות. לא ברור הקשר בין העובדות והמסקנות לבין המלצות אלו.

ב. **המלצה 3-** "להגדיר את נהלי הבדיקה לרחיפה ולגלישה אווירית ולפרסם את ההנחיות ואת אחריות הביצוע, באופן מפורש וברור".

ההמלצה אינה מתקבלת.

נימוקי ההחלטה:

רת"א אינה בית ספר לגלישה או למקצועות תעופה אחרים (ATO) ואינה עוסקת בהדרכת עובדי הטיס, על כן אינה אמורה להיכנס בנעליהם. לאגודת הגלישה ולבתי הספר יש ממלאי תפקיד מקצועיים, כדוגמת טייס ראשי, שזהו תפקידם.

ג. **המלצה 4-** "לזרז את הסדרת התעופה הספורטיבית, תחת רשות מוסמכת אחת, בחתך של פעילות או בחתך השתייכות, בתאום עם ה"שטח" ועם משרד התרבות והספורט".

ההמלצה אינה מתקבלת.

נימוקי ההחלטה:

התעופה הספורטיבית מוסדרת תחת אחריות רת"א.
מגזר כלי הרחיפה מוסדר בפרק ה' בחוק הטיס תשע"א-2011, גלשני אוויר מוסדרים הן בתקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), תשמ"ב-1981, פרק תשיעי סימן ה', תקנות 163-165 ובתקנות 178-180 והן בתקנות הטיס (נהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם), תשל"ז-1977 סעיף 9 ב'. כמו כן קיימת אגודה עם רישיון מפעיל והיא בוחנת ומעניקה רישיונות לחניכים של בית ספר המחזיק ברישיון כדין (כרגע יש אחד בלבד).

ד. **המלצה 5-** לממש את מרב המלצות המופיעות בדוחות החקירה, 17-04 ו- 09-66, ככל שהן ישימות גם בתקופה זו.

ההמלצה אינה מתקבלת.

נימוקי ההחלטה:

ניסוח ההמלצה ותוכנה אינם הדרך המקובלת למתן המלצה. נדרש ניסוח מחדש ומפורט יותר שיאפשר התייחסות מקצועית וממוקדת.

לוט: נספח א'- התייחסות מפורטת לפרק העובדות.

בברכה,

אלון   שלו

מנהל תחום בטיחות טיסה
רשות התעופה האזרחית

נספח א'- התייחסות מפורטת לפרק העובדות

- א. סעיף 1.2.4 - בית הספר המצוין מעולם לא החזיק ברישיון להפעלת בית ספר לגלישה.
- ב. סעיפים 1.3.2 ו-1.3.3 - לא ברורים ולא מדויקים.
- האגודה מעולם לא הפעילה בתי ספר ולא נתנה "חסות" לבתי ספר. לו עשתה כן ובאופן פרטני ולא כולל, הייתה מאבדת את יכולת הפיקוח ואת האיזון. בתי הספר החזיקו רישיונות הפעלה מסחריים ומבצעיים שניתנו בעבר על ידי מינהל התעופה האזרחית וניתנים היום על ידי רת"א.
  - מי שקיבל רישיון הפעלה מסחרי הוא לא בית ספר אלא מחזיק הרישיון.
- ג. סעיף 1.7.1 - סמכויות הענקת הרישיונות והפיקוח שקיבלה האגודה, נתנו בכפוף לספר העזר המבצעי (להלן סע"מ) על בעלי התפקידים שבו. לא ניתן לבצע צמצומים של אחריות ותפקידים

- בנימוק כאמור. ההיחשפות לתביעות אישיות נובעת, בין היתר, מתוקף העובדה שמחמת המחירים ועל מנת להוזיל עלויות נמנעת האגודה מלבטח את בעלי התפקידים בביטוח אחריות מקצועית.
- ד. סעיף 1.7.2 - מינהל התעופה האזרחי אישר בשנת 1987 את סע"מ האגודה. האתר במבוא חמה הינו אתר המופיע בסע"מ זה.
- ה. סעיף 1.7.3 - הסע"מ אינו אכסניה ראויה להוראות הדרכה פרטניות, אלא כלליות. ראה, למשל סע"מ גלישה אווירית בו מופיע נושא הבד"ח פעמים רבות כנושא, ללא פירוט.
- ו. סעיף 1.8.2 - האגודה אינה מסמיכה "הסמכת אז"מ" אלא הסמכת גרירה על ידי אז"מ.
- ז. סעיף 1.8.2 - הנפקת רישיונות לגולשים הייתה מאז ומתמיד בידי האגודה. הנפקת רישיונות לבתי ספר הייתה מאז ומתמיד בידי רת"א. לא היה כל שינוי בנהלים הללו.
- ח. סעיפים 1.8.6.4-5 - רת"א אינה מדריך הטיסה, איננה בית הספר לטיסה ולא אמורה להיכנס בנעליהם. אם יש גוף שראוי שייכנס לעובי הקורה המקצועית- הרי הוא הטייס הראשי של האגודה.